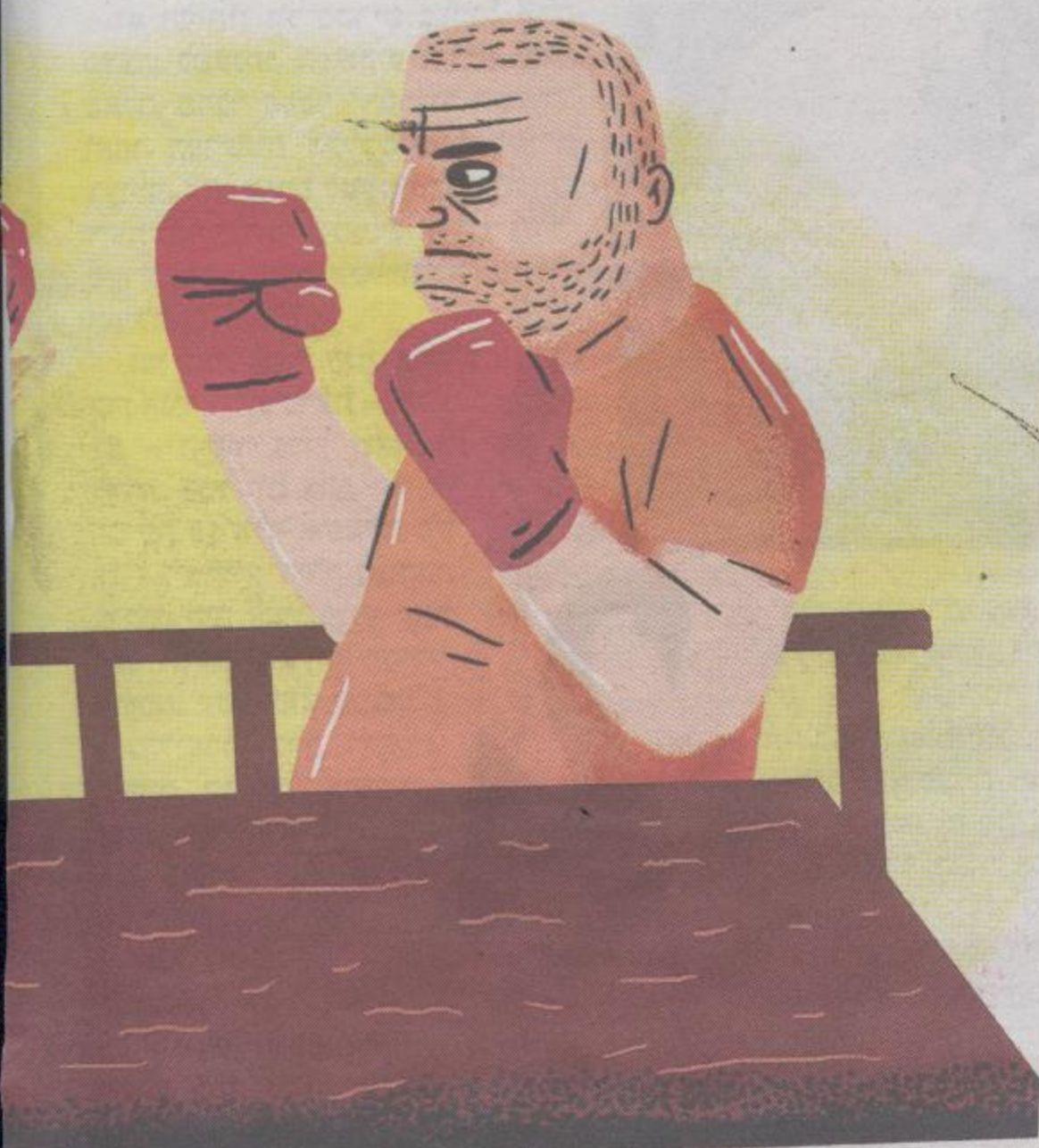

מלכודת לפירקליט

בטוחים שעורך הדין שלכם אשם בכך שהפסדתם במשפט? בשנים האחרונות יש עלייה במספר התביעות של לקוחות נגד עורכי דינם • מה חשוב לדעת לפני שתובעים, ומה הסיכוי לזכות • כתבה שנייה בסדרה

מאת ליטל דוברוביץקי

עורך דין המתמחה בדיני משפחה עבר לאחרונה חוויה לא נעימה: לקוחה שלו תבעה אותו בטענה שלא טיפל כראוי בעניינה. היא טענה שבעלה לשעבר ברח לחו"ל ונותר חייב לה כסף, ושהדבר קרה כי לא הוצאתי נגדו צו עיכוב יציאה מהארץ, הוא מספר. "במי שפט הוכחתי שביקשתי ממנה שוב ושוב להוציא צו עיכוב יציאה אך היא סירבה. זכיתי, אבל התחושה הייתה קשה".

עורך הדין הזה איננו היחיד. בשנים האחרונות מתגברת התופעה של לקוחות שתובעים את עורכי דינם, או מגישים נגדם תלונות לוועדת האתיקה בלשכת עורכי הדין. מה הם הגורמים לעלייה, ומה חשוב לדעת לפני שמגישים תביעה נגד עורך הדין?

"העלייה הזאת היא חלק מעלייה כללית במספר התביעות המוגשות בשנים האחרונות", אומרת ד"ר לימור זר-גוטמן, ראש המרכז לאתיקה ואחריות מקצועית של עורכי דין בבית הספר למשפטים במי

סלול האקדמי המכללה למינהל, "אנשים יותר מודעים לזכויותיהם, ופחות מוכנים להתפשר. בנוסף, האמון במקצוע עריכת הדין נסדק. לקוחות יותר בודקים, יותר חשדנים וממהרים לתבוע. הסיבה השלישית היא חולשה וחוסר אמון במערכת הדין המשמעתי של לשכת עורכי הדין. יש לקוחות שרוצים להתלונן אך אין להם אמון בלשכה, אז הם ישר תובעים".

גם עו"ד ברוריה לקנר ממשרד בן שחר, לקנר ושות', נציבת תלונות הציבור של לשכת עורכי הדין, מדברת על חוסר אמון של הציבור בהליכים המשמעתיים של הלשכה. "הליכים אלה סבלו, עד לאחרונה, משתי רעות חולות: פוליטיזציה של מוסדות האתיקה וחוסר שקיפות בהליך המשמעתי", אומרת עו"ד לקנר. "בעקבות זאת פעלה לשכת עורכי הדין, יחד עם משרד המשפטים, להכנסת שינויים מרחיקי לכת בחוק לשכת עורכי הדין, המבטיחים שקיפות בהעמדה לדין והפיכת ועדות האתיקה לגוף סטטוטורי הפועל בנפרד מהוועדים המחוזיים. לדיעבד, הרפורמה תחזיר את אמון הציבור

עו"ד און צוק: "בגלל התחרות בשוק, עורכי דין לוקחים תיקים מכל הבא ליד. אל תתביישו לשאול את עורך הדין מה הניסיון שלו, ולבדוק באינטרנט אם הוגשו נגדו תביעות"

כך שיותר לקוחות יבחרו לברר את תלונותיהם במוסדות הלשכה. עו"ד יאיר בן-דוד, לשעבר מנכ"ל לשכת עורכי הדין ומחבר הספר "הפרק ליט והלקוח", מציין סיבה נוספת לעלייה בתביעות נגד עורכי דין: הזינוק במספר עורכי הדין בארץ יוצר תחרות, וכתוצאה מכך יש עורכי דין הפועלים בתחומים שבהם אינם בקיאים, תוך ניסיון "להתגלח על זקנו של הלקוח".

לפני שמגישים תביעה בניגוד לנתבע "רגיל", לעורך דין שנתבע אין כמעט עלויות משפט. "מי שאין לו עלויות יכול לנהל קרב משפטי ארוך - להגיש בקשות רבות, להאריך את הדיונים ואף לערער", מציינת זר-גוטמן. לדבריה, לקוח שתובע את עורך הדין שלו מוותר על חיסיון עורך-דין-לקוח, כך שמותר לעורך הדין לספר דברים חסויים שהלקוח אמר לו. "אם יש ללקוח מה להסתיר או שהוא לא רוצה שפרטים מסוימים עליו ייצאו החוצה, אולי עדיף לו לא לתבוע את עורך דינו", אומרת

בתחום הזה". הוא ממליץ לשקול היטב לפני תביעה של עורך דין: "בתי משפט לא נוטים לומר על עורכי דין שהם משקרים, גם כי לפעמים הם מכירים אותם וגם משום שהשופטים יודעים שקביעה שיפוטית כזאת עלולה לגרום לשלילת רישיון. בנוסף, עורך דין יודע יותר טוב מאזרח רגיל מה ואיך להעיד, ויימנע מליפול בפח ביתר הצלחה".

לדברי עו"ד יאיר בן־דוד, לפני הגשת תביעה יש לקבל ייעוץ מעורך דין הבקיא בתחומי האתיקה והאחריות המקצועית של עורכי דין. "סטטיסטית, מכל עשרה לקוחות הפונים למשרדי לייעוץ בעניין רשלנות של עורך דין, יש רק 2-3 מקרים שמצדדיקים הגשת תביעה", מציין בן־דוד. "לא צריך לחשוש לתבוע כשהנסיבות מצדיקות זאת", אומר בן־דוד. לדבריו, צריך לשקול הגשת תביעה בראש ובראשונה כאשר ביהמ"ש מצוין בפס"ד או בהחלטה, מעשה או מחלל של עורך הדין. למשל, כאשר נאמר שאלו עורך הדין היה מציג ראיה מסוימת - שהייתה בידי הלקוח אך פרקליטו התעלם ממנה - התמונה הייתה שונה. מקרה נוסף הוא כאשר עורך הדין לא עמד במועדים להגשת כתב הגנה או סיכומים, ולכן ניתן פסק דין לרעת הלקוח. מקרה אחר הוא כאשר עורך דין הגיש תביעה לאחר תום תקופת ההתיישנות.

מסלול ועדת האתיקה

לקוח יכול גם להגיש תלונה נגד עורך הדין לוועדת האתיקה של לשכת עורכי הדין. ב־2009 הוגשו לוועדת האתיקה במחוז ת"א והמרכז 2,417 תלונות, לעומת 2,005 תלונות ב־2008. רוב התלונות הוגשו על ידי לקוחות נגד עורכי דינם.

לדברי עו"ד אפרים נוה ממשרד אטיאס־נוה, יו"ר ועדת האתיקה של מחוז ת"א והמרכז, ועדת האתיקה בודקת תחילה את מהות התלונה. "כאשר מדובר בעבירות שכ"ט מובהקות, כגון גבייה בניגוד לתקרת שכר הקבועה בחוק, או כשמדובר ברשלנות ברורה, כגון שיהוי והזנחה בטיפול שהביאו להתיישנות, או רשלנות בוטה כגון אי־הגעה לדיון, אי־קיום צווי ביהמ"ש ומעשים שגרמו נזק ממשי ללקוח - נוקטת הוועדה הליך משמעותי. יש גם תלונות שמגלות בבירור עבירה אתית, כגון מעילה בסספים, אי־מתן דיווח כספי ללקוח והפרת חובת סודיות".

נוה מוסיף כי "פעמים רבות התלונות אינן מבוססות על ראיות ומסמכים, ומדובר בגרסה מול גרסה. במקרים אלה אין בידי הוועדה כלים להכריע. לפיכך, טוב יעשה הלקוח אם ידאג לתמוך את התלונה במסמכים או בעדויות. לעתים יש לקוחות שמקליטים את עורכי דינם. גם אם מדובר בצעד שמעורר אי נוחות, זו ראיה קבילה. מומלץ גם לעגן כל התקשרות עם עורך הדין בהסכם כתוב".

איור: מתן ליברמן

**עו"ד לימור זר־גוטמן:
"כשלקוח תובע את
עורך דינו הוא מותר
על החיסיון של
עורך־דין־לקוח.
אם יש ללקוח מה
להסתיה, אולי עדיף
לא להגיש את
התביעה"**

זר־גוטמן.

לדבריה, בתביעות על רשלנות מקצועית קשה להוכיח קשר סיבתי. "גם אם עורך דין לא ייצג באופן סביר בתיק מסוים והלקוח הפסיד, זה עדיין לא אומר שעורך הדין הוא שגרם להפסד בתיק. יכולה להיות התרשלות של עורך הדין שלא היא הגורם למפלה".

עו"ד און צוק ממשרד און צוק, שייצג לקוחות שתבעו עורכי דין על רשלנות מקצועית, מציין כי כשלקוח בוחר עו"ד דין חשוב לברוק במה הוא מתמחה. "בגלל התחרות המטרפת בשוק, עורכי דין לוקחים מכל הבא ליד. אל תתביישו לשאול מה הניסיון של עורך הדין ולבידוק באינטרנט האם הוגשו נגדו תביעות. חשוב גם לשים לב שיש לעורך הדין ביטוח אחריות מקצועית מורחב".

לדברי עו"ד מיכאל טאוסיג, חבר ועדת האתיקה הארצית, "הגשת תביעה נגד עורך דין כראית אם רשלנותו ניתנת להוכחה במסמכים. היות שבפעקאות מקרקעין יש תמיד מסמכים, חלק נכבד מתביעות הרשלנות נגד עורכי דין הוא